

HAI MƯƠI NĂM PHẤN ĐẤU XÂY DỰNG HỘI Y DƯỢC HỌC THÀNH PHỐ - TRUNG TÂM TẬP HỢP ĐOÀN KẾT VÀ PHÁT HUY KHẢ NĂNG GIỚI TRÍ THỨC TRONG NGÀNH Y DƯỢC THÀNH PHỐ (1979 - 1999)

TS Nguyễn Duy Cường, Chủ tịch Hội Y Dược học TP.HCM (1979-1999)

Lần giờ lại hồ sơ hai mươi năm về trước, chúng ta ghi nhận được hai ngày quan trọng: ngày 24 tháng 1 năm 1979, Đại hội đại biểu lần thứ nhất của giới y học thành phố được long trọng tổ chức, và một tuần sau đó, ngày 1 tháng 2 năm 1979, Ủy Ban Nhân Dân Thành phố ra quyết định thành lập Hội Y học, đến năm 1987 mới đổi thành Hội Y Dược Học Thành phố Hồ Chí Minh.

Hồi đó, thành phố (TP) thân yêu chúng ta mới được giải phóng hơn 3 năm, gần 4 năm. Giữa sự nghiệp cách mạng còn ngổn ngang, giữa khó khăn chồng chất mà TP phải đương đầu, những tiến bộ mà thành phố đã đạt được, nhất là trong lĩnh vực bảo vệ sức khỏe, đã cho phép sự gặp mặt của trên 300 đại biểu thay mặt cho hơn 3000 cán bộ khoa học kỹ thuật (KHKT) thuộc các chuyên khoa y, nha, dược ở khắp các đơn vị y tế trong thành phố để cùng nhau bàn bạc việc thành lập tổ chức đoàn thể của mình.

Thật ra hoàn cảnh ngày ấy rất đặc biệt: Trí thức trong ngành xuất thân từ nhiều nguồn khác nhau, gồm ba bộ phận: ngoài những anh chị em vốn đã làm việc tại thành phố trước tháng 4/1975 (được gọi là tại chỗ), còn có những anh chị em từ các chiến khu về, và những anh chị em từ miền Bắc vào, tâm tư, phong cách đều khác nhau, chưa thể một lúc hòa thành một khối. Hơn nữa, toàn bộ ngành y dược được chia làm 3-4 mảng: có người thuộc các đơn vị của thành phố, có người thuộc các đơn vị trực thuộc Bộ Y tế, có người nằm trong đơn vị bộ đội, công an, cũng có người được phép còn hành nghề tư nhân, chưa kể số nghỉ việc, chưa có việc, đi học tập mới về, không dễ gì có một tiếng nói chung. Trong lúc đó thì đời sống đặc biệt khó khăn, nhiều vấn đề thuộc phạm vi tư tưởng, tình cảm, sinh hoạt gia đình, con cái, quan hệ, khá phức tạp, khó có thể giải quyết cùng một lúc. Thỉnh

thoảng, vì lý do này hay lý do khác, vẫn còn có những cuộc bỏ đất nước ra đi đầy nguy hiểm, làm cho ngành ta chưa thực sự ổn định. Các chi hội y, nha, dược thuộc Hội Trí thức yêu nước lúc bấy giờ tuy có nhiều thành tích tập hợp đoàn kết, động viên những anh em tại chỗ, nhưng chưa đủ sức để huy động mọi người vào mặt trận khoa học kỹ thuật nếu chưa được gắn bó vào một hệ thống chung.

Do đó mà việc xây dựng Hội Y học thành phố, một thành viên của Hội Y học Việt Nam (sau là Tổng Hội Y học rồi Tổng Hội Y Dược học Việt Nam) là yêu cầu hết sức bức thiết. Ba, bốn năm sau ngày giải phóng là một thử thách to lớn đối với mọi người, đã bào mòn những cách biệt giữa các loại cán bộ y dược, đã xóa

được nhiều thành kiến, tị hiềm, đã lắng đọng những nhận tức và tình cảm sâu xa, đã mở rộng được tầm nhìn... nên đã tạo nhiều điều kiện thuận lợi để đưa sự đoàn kết ở mức cao hơn, với những mục tiêu rõ hơn.

Hội Y Dược học TP.HCM ra đời cách đây 20 năm, mở một trang sử mới cho ngành y dược thành phố. Tổ chức chính quyền có khác, ngành nghề có khác, chức năng công tác có khác, nhưng toàn thể cán bộ y dược đã được tập hợp thành một khối để làm chỗ dựa vững chắc, không những cho Sở Y tế thành phố, mà cho mọi cơ quan y tế, dù thuộc Trung ương hay địa phương, dân hay quân, để giải quyết những vấn đề về sức khỏe của cán bộ và nhân dân trên địa bàn thành phố.

Trong 20 năm đó, đất nước đã trải qua hai giai đoạn: giai đoạn bao cấp cho đến 1986 và giai đoạn đổi mới, với một thời kỳ chuyển biến từ từ giữa hai giai đoạn. Sự phát triển của ngành y, dược, nha cũng thể hiện rõ sự chuyển biến đó. Phải công nhận rằng trong thời kỳ bao cấp, tình hình tuy có thật nhiều khó khăn, có những gian khổ cả về vật chất và tư tưởng; nhưng không phải không có những niềm vui khi đạt được thành công. Điều cần nói, đó là giai đoạn tôi luyện, để chúng ta có dịp nhìn lại chúng ta, nhìn lại đất nước, một giai đoạn thử thách để chúng ta vững bước tiến lên, mà cũng là một tiền đề quan trọng để chúng ta đi vào thời kỳ sau với nhiều kết quả. Cho nên, đi vào thời kỳ theo cơ chế thị trường, chúng ta có đủ điều kiện để tiếp thu cái mới, hội nhập một cách thuận lợi vào khu vực và thế giới, đưa kỹ thuật y dược vào bước nâng cao, với sự nẩy nở đáng được chú ý.

Trong 20 năm, dưới sự lãnh đạo của Thành ủy và Ủy Ban Nhân Dân, ngành y dược thành phố đã phát triển mạnh mẽ trong đà phát triển chung. Mạng lưới mở rộng. Cơ sở kang trang. Thiết bị đổi mới đi vào hiện đại. Đội ngũ cán bộ tăng trưởng về số lượng và chất lượng. Mọi quan hệ quốc tế sâu và rộng. Nhiều thành tích nổi bật về KHKT y dược đã góp phần xác định vị trí của TP. Trong những kết quả to lớn mà ngành y tế TP đã đạt, Hội Y Dược học TP rất đỗi tự hào có phần đóng góp của mình.

Về mặt tổ chức, từ khi bắt đầu là một Hội Y học đơn độc với vài chục chi hội còn phôi thai,

nay là một Hội mang tính chất bao hàm với 39 hội thành viên, chỉ trong 5 năm từ 1995, số hội thành viên đã tăng gấp đôi. Về phương diện này, Hội ta có mấy đặc điểm:

- 1- Là một hội có nhiều hội thành viên hơn các hội địa phương khác: dù rằng mỗi hội đều không có tính pháp nhân, nhưng để tạo cho từng hội viên có tính chất độc lập, phát triển khoa học thuận lợi, chúng ta vẫn xem là một hội có đầy đủ chức năng và quyền hạn mặc dù thực chất là một chi hội, để không có gì trái với qui định về tổ chức của Trung ương.
- 2- Về nguyên tắc, Tổng Hội có hội gì thì Hội ta có hội thành viên ấy, nhưng trong thực tế, không nhất thiết phải như vậy. Ta chỉ thành lập khi có đủ điều kiện. Ngược lại, nếu có đủ điều kiện, chúng ta cho thành lập một hội thành viên mà Trung ương chưa có như Hội Y Học Thể Dục Thể Thao.
- 3- Vì ở nhiều tỉnh miền Nam Trung bộ và Nam bộ chưa có Hội chuyên khoa, nhưng có nhu cầu sinh hoạt KHKT, chúng ta đã chấp nhận để cho một số cán bộ chuyên khoa ở các tỉnh này tham gia hội thành phố, với ý nghĩa là sinh hoạt ghép, chứ không có chức năng tự

xem mình là hội khu vực, đến bao giờ tỉnh bạn có điều kiện thì tổ chức hội chuyên khoa tương đương.

- 4- Dù là hội chuyên khoa của thành phố, nhưng vì thành phố là một trung tâm khoa học kỹ thuật, nên từng hội thành viên có mối quan hệ quốc tế rộng và trực tiếp, chứ không bắt buộc phải thông qua hội Trung ương, nhưng có sự liên kết chặt chẽ với Hội Trung ương và những địa phương có khả năng hoạt động.
- 5- Trong thời bao cấp, hoạt động chủ yếu của Hội tập trung vào yêu cầu tập hợp đoàn kết và phát triển khoa học kỹ thuật. Từ khi chuyển sang cơ chế thị trường, khi một số khá đông hội viên được phép hành nghề y, dược, nha tư nhân, một yêu cầu mới được đặt ra: tự quản trong nghĩa vụ nghề nghiệp. Chính vì vậy mà Hội triển khai 2 vấn đề mới: một mặt tổ chức các chi hội hành nghề tư, mới thực hiện khá trong lĩnh vực dược với 6 chi hội ở 6 quận; mặt khác dự thảo và ban hành qui chế về nghĩa vụ trong ngành RHM và áp dụng qui chế nghĩa vụ trong ngành dược. Những việc này được Hội thực hiện trên tinh thần thí điểm, để sau khi rút kinh nghiệm, sẽ báo cáo Trung ương nghiên cứu và triển khai trong toàn ngành.

Cho đến nay, kể cả Đại hội thành lập, Hội đã tổ chức 5 kỳ đại hội để bầu một Ban Chấp hành từ 31 đến 41 ủy viên với thời hạn 4 năm, hiện giờ đang ở nhiệm kỳ thứ 5 sắp chấm dứt trong năm 2000. Điềm qua danh sách BCH, chúng ta nhận thấy: 8 vị đã quá cố, 1 vị có mặt đủ 5 nhiệm kỳ, 5 vị 4 nhiệm kỳ, 13 vị 3 nhiệm kỳ, 22 vị 2 nhiệm kỳ, 69 vị 1 nhiệm kỳ, ở nhiệm kỳ thứ 5 có 14 vị hoàn toàn mới. Ngoài Giáo sư Phạm Biểu Tâm làm Chủ tịch một nhiệm kỳ, hai vị BS. Dương Quang Trung và TS. Nguyễn Duy Cương làm mỗi người hai nhiệm kỳ. Với tư cách Chủ tịch hai nhiệm kỳ đầu và cuối, tôi thay mặt hai vị nguyên Chủ tịch xin cảm ơn tất cả các quý vị trong BCH đã làm việc xuất sắc, và xin biểu dương tất cả các hội thành viên có mặt trong 20 năm qua.

Ngoài việc phát triển tổ chức đã nêu, trong suốt 20 năm qua, Hội Y Dược học thành phố đã thực hiện được các việc sau đây:

- 1- Hiện nay, với 39 hội thành viên, Hội đã tập

hợp tất cả 16.486 hội viên, chiếm trên 1/4 số hội viên của Hội Liên Hiệp Khoa học kỹ thuật TP.HCM với sự thành lập Hội rải rác qua các năm, kể như năm nào cũng có ít nhất một đại hội của một hội thành viên, góp phần làm cho sinh hoạt Hội luôn luôn sôi nổi và rất phong phú.

2- Về phương diện khoa học kỹ thuật, gần như không có tháng nào mà không có sinh hoạt KHKT tại thành phố, nếu không thuộc hội thành viên này cũng thuộc hội thành viên khác. Thường là có sự kết hợp chặt chẽ giữa hội chuyên khoa với một hay nhiều chuyên khoa, tại một cơ sở y tế chủ yếu của thành phố, có ít nhiều sự tham gia của Hội quốc tế tương đương

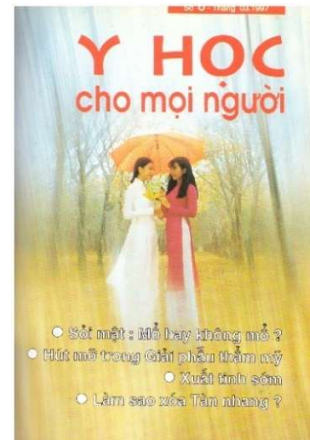
với một số báo cáo của chuyên gia ngoại quốc, và có sự tài trợ của một vài công ty nước ngoài.

Có tất cả 256 lần Hội nghị khoa học kỹ thuật trong 240 tháng qua, với 635 báo cáo công trình nghiên cứu. Đặc biệt vào dịp kỷ niệm 15 năm thành lập Hội (1994), kỷ niệm 20 năm giải phóng TP và thống nhất đất nước (1995), và kỷ niệm 300 năm Sài Gòn - TP HCM (1998), Hội đã tổ chức ba cuộc Hội nghị khoa học kỹ thuật lớn có tiếng vang đến các tỉnh thành trong nước.

1. Trong các cuộc sinh hoạt, phải kể đến sinh hoạt của Câu lạc bộ Lão y thành lập từ 1985 với trên 200 hội viên, với những buổi trình bày chuyên đề hàng tháng, có tác dụng gắn liền các cụ cao tuổi với ngành. Cạnh bên có Hội Quần vợt Y, Nha, Dược thành lập năm 1998, đã động viên khá đông cán bộ tham gia với nhiều thành tích đáng được biểu dương.
2. Ngay từ 1981, Hội đã xuất bản một ấn phẩm lấy tên là “Thông tin Sinh hoạt Y Dược”, sau đổi là “Tài liệu Y Dược học” rồi tạp chí “Thời sự Y Dược học”, với đối tượng chủ yếu là hội viên thực hành. Cạnh bên, từ năm 1993, Hội xuất bản thêm tờ “Y học cho mọi người” với mục đích phổ cập kiến thức cho nhân dân. Trước một số khó khăn, Tạp chí đã tạm thời đình bản từ 9/1999.
3. Hội và các hội thành viên hết sức chú trọng đến công tác đào tạo bồi dưỡng cán bộ. Thường xuyên có những lớp bồi túc ngắn hạn, nhằm nâng cao không ngừng kiến thức và tay nghề của cán bộ. Những cuộc hội nghị, hội thảo, sinh hoạt khoa học kỹ thuật cũng mang rất rõ tính chất bổ sung kiến thức, góp phần xây dựng đội ngũ cán bộ trẻ của thành phố.

4. Một đặc điểm của Hội là đón bắt được nhu cầu bức thiết của lĩnh vực dược, nên đã kịp thời tổ chức và thực hiện các lớp đào tạo nhân viên bán thuốc từ năm 1994, đến nay đã có 29 khóa gồm 56 lớp, cho ra trường được 7.500 học viên.
5. Là một tổ chức xã hội nghề nghiệp trong ngành y dược với các chức năng tham vấn, phản biện và giám định xã hội, Hội luôn luôn theo sát công việc của ngành từ đường lối, chiến lược, chủ trương chính sách đến kế hoạch và biện pháp thực hiện, hoặc về phương diện chỉ đạo và quản lý chung ở mức độ thành phố và các quận huyện, hoặc trong phạm vi từng mặt khoa học kỹ thuật cụ thể. Ngoài ra, Hội rất quan tâm đến việc xây dựng ngành nghề nhất là trong việc hành nghề tư, cả ở khâu quản lý lẫn ở khâu thực hiện cụ thể, trên tinh thần thực thi y đạo và y đức, đúng với nghĩa vụ mà xã hội giao cho ngành y dược.

6. Như mọi tổ chức trong nước, Hội luôn tham gia tích cực vào các công tác xã hội và các phong trào do UBND, MTTQ, ngành y tế hoặc Liên Hiệp các Hội KHKT phát động, như cứu trợ nạn nhân thiên tai, nhà tình thương, nhà tình nghĩa, khám chữa bệnh cho đồng bào nghèo, hỗ trợ cho học sinh giỏi. Đặc biệt, có 2 hội thành viên (RHM, Mát) đã làm thật tốt việc phẫu thuật các dị tật bẩm sinh và mổ mù lòa cho trẻ em và nhân dân nhiều địa phương trong nước.
7. Bao trùm tất cả công việc đã làm trên đây là tình hình đoàn kết, gắn bó ngày càng chặt chẽ giữa các hội thành viên với Hội Y Dược học thành phố nói chung, và giữa các hội viên trong từng hội, từng đơn vị nói riêng. Trong

lúc tổ chức chính quyền vẫn còn giữ mô hình cũ với trên cùng địa bàn có đơn vị của Sở Y tế Thành phố, của Bộ Y tế, của Quân khu 7, của ngành Công an, của một số ngành công thương nghiệp, thì Hội Y Dược học thành phố chỉ có một, cùng một ý chí là không ngừng phấn đấu để phục vụ khỏe cho nhân dân tốt nhất. Hai mươi năm đã trôi qua, đủ cho một thế hệ mới trưởng thành. Không còn có sự phân biệt, dù nhỏ và dù hình thức nào giữa các nguồn cán bộ. Khó khăn và thử thách, trách nhiệm và hoài bão, lòng yêu nước và thời gian đã quyện vào nhau để trui rèn người cán bộ y dược vượt lên tất cả và chiến thắng. Giờ đây, sau 20 năm, sự thông cảm và sự đồng tâm nhất trí xung quanh mục tiêu chung trở thành nét đặc sắc của Hội Y Dược Thành phố chúng ta. Sự đoàn kết đó lan tỏa đến các địa phương bạn, và có sức hút mạnh đối với cán bộ cùng ngành nghề. Sự đoàn kết đó làm cho nhiều cán bộ cao tuổi thấy như mình trẻ lại, chưa làm hết nhiệm vụ đối với sức khỏe của dân thành phố mà một thời mình có trách nhiệm. Sự đoàn kết đó còn có tác dụng gọi những người đã ra đi lúc vô vọng trở về với tổ quốc đang vững bước đi lên. Sự đoàn kết đó cũng còn động viên lớp cán bộ trẻ, lúc thành phố mới giải phóng chỉ 5-10 tuổi mà nay vừa được bổ sung không bao lâu vào đội ngũ và trở thành một lực lượng cốt cán của tương lai.

Những kết quả đã đạt được trong 20 năm không thể làm cho chúng ta quên những ngày đầu, những bước đầu gian khổ; nhớ để luôn khẳng định, có ngày hôm nay là có sự lãnh đạo của Đảng, của Nhà nước, của Thành ủy, của Ủy ban Nhân dân Thành phố, có sự ưu ái của Bộ Y tế, của Sở Y tế, có sự tương trợ của các đoàn thể

bạn đã giúp đỡ Hội lập thành tích và làm nên chiến thắng. Dù có quyền tự hào, chúng ta cũng không quên rằng, cạnh bên những thành tích, còn lắm thiếu sót và nhiều điều bất cập mà Hội chúng ta chưa khắc phục được để nhân dân thành phố có thể chan chứa niềm vui thấy sức khỏe được bảo vệ chu đáo và liên tục được nâng cao. Một thực tế mà ai cũng nhận thức được là nước ta còn nghèo, thu nhập dân ta còn thấp, nhiều vấn đề về sức khỏe đang được đặt ra bức bách, nhiệm vụ của ngành y dược còn hết sức nặng nề, và theo đó thì phần mà Hội cần phải gánh vác không phải là nhỏ.

Năm 2000 sắp đến là năm đi vào một thập kỷ mới, một thế kỷ mới, một thiên niên kỷ. Trong cơ chế thị trường hiện nay, với yêu cầu xã hội hóa công tác bảo vệ sức khỏe, hơn lúc nào hết, Hội Y Dược học thành phố phải ra sức quản lý những hội viên của mình tuân thủ, với tinh thần tự giác cao, và hết sức nghiêm chỉnh, những qui định về nghĩa vụ của mình để đảm bảo nghề nghiệp luôn luôn sáng ngời về y đức. Muốn như vậy, một mặt phải tăng cường về tổ chức theo một mô hình một hội nghề nghiệp thích hợp, mặt khác không ngừng nâng cao tư tưởng, kiến thức về tay nghề phù hợp với yêu cầu.

Đặc biệt năm 2000 còn là năm mà Hội Y Dược học thành phố sẽ tiến hành Đại hội lần thứ 6. Chính tại Đại hội này, chúng ta sẽ hoạch định chương trình hành động cho 5 năm sắp tới. Chắc chắn bài học của hai mươi năm qua sẽ được nghiên cứu cẩn thận và áp dụng tích cực.

Nhân nhìn lại dĩ vãng 20 năm, chúng ta tin chắc giai đoạn tới cũng sẽ hết sức vẻ vang. Kính chúc các vị đại biểu đầy đủ sức khỏe để có thể hoàn thành nhiệm vụ trong giai đoạn mới.